

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488145

Pro die nona, Consideratio prima. De obligationibus Ecclesiastici ut judicis sacri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60305)

ut talem nomines, & nanciscaris successorem, qui tuos defectus emendare, supplere, & Ecclesiæ, quam relinquis, majori emolumento, & ornamento esse possit, & velit.

Consideratio XVII.

Pro die IX. prima.

De iis, quæ Ecclesiastico sacras confessiones excipienti observatu necessaria sunt.

Sacris animarum arbitris triplici fungendum est munere: judicis, medici, patris. Munus judicis exigit, ut noverint ferre sententiam justam, & æquam de delictis perpetratis; munus Medici ut nôrint arcere, & præservare à morbis animæ imposterum timendis; munus patris, ut filios quantumvis prodigos ad suum non tam tribunal, quàm ad sinum ultrò confugientes benignè, & paternè excipiant.

I. Hujusmodi itaque sacris iudicibus summe necessaria est ea scientia, qua duce in ferenda sententia de gravissimis in hoc arcano

no

no tribunali proponi, & decidi solitis, causis nihil contra iustitiæ & æquitatis leges committatur, vel admittatur: *judex sapiens judicabit populum suum.* Eccl. c. 10. monitum est Spiritûs sancti, nos docentis, legitimos iudices binis dotibus sapientiâ sive scientiâ, & jurisdictione, ac debitâ potestate instructos esse oportere. Hinc meritò dubites, an gravius erret sacer iudex, qui necessariâ in hoc tribunali scientiâ destitutus, crassâ ignorantiam laborans, audeat juris omnibus promiscuè dicendi officium in se suscipere; an potius ille reus, qui datâ operâ tam ignorantem & imperitum sibi præ aliis eligit iudicem. Ejusmodi Sacerdoti, etiamsi nec character sacerdotalis, nec potestas jus administrandi, & reos in hoc foro absolvendi denegari possit, adimi, & inhiberi, tamen potest hujus jurisdictionis, ac potestatis exercitium: *quoniam tu scientiam repulisti, repellam te, ne sacerdotio fungaris.* Os. c. 4.

Nec satis validum, quo te defendas, scutum est, si dicas: fui à rerum peritis examinatus, & approbatus: etenim si revera destitutus es necessariâ scientiâ, & hoc agnovit, qui scientiam tuam ad lydium vocavit lapidem, peccavit haud leviter, te aptum iudicandò ad tam magni momenti officium; nec minori te obstringis piaculò, si officio fungaris, ad quod ineptus es, & sinistrè promotus fuisti. Si dubitabatur de tua ad
hanc

hanc spartam aptitudine, Antistitis tui erat, te ad ejusmodi munus non extollere. priusquam ex magna, & justâ causâ ejusmodi dubium deposuisset; si autem tu ipsemet de teipso hæsites, ac dubites, an tua scientia ad administrandum ritè hoc sacrum munus sufficiat, ad enodandum, & abstergendum hoc dubium adhibere, & pro norma uti potes antistitis tui, vel aliorum, qui te ad hoc aptum judicârunt judicio.

Duplex scientia tibi necessaria est, ut ritè officio sacri judicis in hoc foro poli fungaris: prima est *scientia juris*, quæ ad varia extenditur; imprimis ad ipsum sacerdotem; ad hunc enim spectat probè nôsse, ad quos reos, ad quæ reorum delicta potestas, & jurisdicção sua se extendat; de reis ulterius nôsse debet, quas his dictare pœnas, quæ præscribere remedia oporteat perpenſa delictorum gravitate; morborum qualitate, & delinquentium, atque ægrotorum ad malum proclivitate. Nôsse oportet, quæ partes, quæ conditiones ad hoc spirituale iudicium, ut justè, & legitimè administreretur, requirantur. De ipsis delictis ulterius nôsse & scire oportet discernere, instar sacerdotum in lege Mosaica, inter lepram & lepram, quænam sint gravia, & lethifera, quænam sint levia, & venialia, ad minimum inter illa, quæ communiter solent occurrere, nam omnes quorumcunque delictorum diversitates, differentias, circumstantias ab invicem

cem dispescere, & dignoscere abstrusam
habet cognitionem, quam rarò etiam apud
doctissimos quosque invenies.

Hinc elucet, quàm necessarium sit his sa-
cris iudicibus, præsertim in arte non satis
adhuc versatis, in scientia morum identi-
dem intellectum excolere, memoriam refri-
care, & sacræ legis apices indefesso stu-
dio scrutari; hanc à te diligentiam tuus
Episcopus, & tu ipsemet exigere debes;
errat ille, si vilipendere, vel non cordi se
habere ostendat; peccas, & erras etiam tu,
si curam acquirendi, & augendi hanc sci-
entiam deponas & exiguo in pretio ha-
beas.

Altera scientia est scientia magis restricta,
& particularis, vocaturque *scientia facti*. Hac
lucem præferente culpas, de quibus se
Reus pœnitens ipsemet in hoc sacro foro
accusat, probè dignoscere, & exenterare
debes, si quando ille has vel ex ignorantia,
vel ex malitia, & pudore non satis dilucidè
explicat, nec numerum, nec horum natu-
ram sive speciem aut etiam alias notabilio-
res harum circumstantias, ex quibus illarum
reatus vehementer augeri, mutari, & du-
plicari potest, satis exprimit. Tunc enim
verò laborandum est ut veritatem eruas.
Cautè tamen cum illis procedendum est,
qui ex ignorantia delinquent, ne hac sub-
lata, imposterum peccent ex malitia; cum

his

his verò, qui ita malitiosè peccant, deterrimè agendum, ut per rimulam, quam aperiunt, ad interiora penetres & tandem bipatente cordis ostio omnes ibi latentes spurcitas detegere, & clarè inspicere valeas, imitando Philolophos qui ex notioribus ad ignotiora eruenda, & concludenda procedunt.

Præcipua pars hujus scientiæ est, dignoscere, & exploratum habere interiorem, animi statum pœnitentis, ut justam sententiam ferre, eumque absolvere, vel potius condemnare possis ac debeas; maximam in illis dijudicandis invenies difficultatem, qui identidem in antiquum relabuntur lutum, & ad vomitum redeunt, vel qui pronam, & proximam occasionem ad prævaricandum deserere vel nolunt, vel non possunt: cave, ne nimis præcipiti iudicio in absolutoriam prorumpas sententiam, nam facile fieri posset, ut reum non absolvas, & vincula non demas; sed hæc & illi, & tibi metipsi injicias, & arctius stringas, ut naufragium patiat, & submergatur in illo gratiarum mari, in quo animi sordes abluere ac salutem animæ tanquam ex vero stagno Siloës haurire parabat.

II. Officium Medici, quod geris, curam duplicis sanitatis à te exigit: prima est sanitas propria ne & tibi illud Luc. 4. occinere possit: *Medice cura teipsum*: secunda est sanitas

sanitas aliena proximi tui, non uno forsan morbo, sed multiplici laborantis. Tua igitur anima maculæ omnis expers, nullâ peccati labe infecta sit oportet; piaculum grande, & sacrilegum foret, si tu sordidis & illotis manibus Divinam gratiam dispensare, & Christi Domini vices agere, cum ipsemet turpe diaboli mancipium esses, præsumeres.

Huic adjungenda est conservatio hujus sanitatis etiam impostherum, inter varia ejus lædendæ & amittendæ pericula, ut medius inter pestiferos, hos sanes, tu tamen nunquam pestilente aurâ affleris, nihil luis attrahas, ut puris auribus excipias turpissimas, & enucleatas narrationes, instar radiorum solarium putridas paludes exsicces, foetidissimum lutum percurras, in ipsas etiam foetidissimas cloacas penetres, quin ne minimum quid maculæ vel foetoris attrahas, inter flammæ cum tribus pueris in ejusmodi fornacibus Babylonice, vel potius Cypriæ liberè deambules, & tamen nec capillus minimus aduratur, nec odor hujus sulphurei ignis sit, aut maneat in te.

Secunda sanitas est, cui restituere debes tanquam peritus Medicus ægrotum, qui ad te recurrit, tuam opem & peritiam medicam implorat, dispulso lethali peccato, & revocatâ animæ vitâ, gratia sanctificante; conservanda tamen, & confirmanda hæc est etiam impostherum, medicinis, ut Medici

loquuntur, & remediis præservativis; præscribendæ, & proponendæ variæ cautelæ, ne in antiquos morbos incidat cum longè majori periculo relabendi, & vitam animæ vel nunquam amplius, vel saltem difficulter recuperabilem amittendi: non adeo difficile est peccatorem à peccatorum lue sanare, ac purgare, longè tamen difficilius est ita sanatum & purgatum constanter deinde sanum & nitidum conservare.

Non alium in finem te DEUS præ innumeris prælegit, quàm ut te in negotio omnium maximo, nempe in procuranda animarum salute socium, & cooperatorem haberet; ut Apostolus 1, Cor. c. 3, indicat: *DEI adjutores sumus.* Supina foret negligentia, si postquam ægrotum linguâ tuâ salutiferâ sanâsti, hanc deinceps non amplius solveres ad conservandam, & stabilendam semel impertitam sanitatem, omnî rejectâ ulteriore curâ; nec aliud jam ageres, quàm ut per sacram absolutionem reatu culpæ deleto, quod residuum pœnæ superest, præscriptis & imperatis piis operibus, redimas, & expies: sic officio tuo minimè satisfaceres, nisi ulterius os tuum loqueretur judicium, & paternam correctionem, & admonitionem adderes, seriam, quidem sed suavitate temperatam, instar pii Samaritani, vinum & oleum hiantibus adhuc vulneribus infundens. Ita præscribit Innocentius 3. c. *omnis utriusque de pœnit. & Remiss.*

More

More periti Medici superfundat vinum & oleum vulneribus sauciati - - diversis experimentis utendo, ad salvandum egrotum.

Duo præcipuè morbi, aliorum radices, tollendi sunt, ignorantia mentis, & duritia cordis. Imprimis dissipandæ sunt crassæ tenebræ ignorantia de rebus fidei ad salutem summæ, id est, necessitate medii, ut scholæ loquuntur, necessariis, ubi enim hæc ignorantia prius sublata non est, nullus medicinæ sacramentali, quamvis aliàs efficacissimæ, nimirum sacræ à peccatis absolutioni locus superest; sic decidit *Innocentius XI. Propositionum prohibitarum 64.* Rudis plebeculæ sacras exhomologeses potissimum enervat & reddit invalidas ignorantia de vero ac serio non minùs dolore, quàm proposito, his necessariò adjungendo. Hanc ignorantiam comitatur apud ejusmodi homines pinguioris minervæ ignorantia de peccatis internis, de culpabilibus omissionibus, de quibus nec judicant, nec curam ullam gerunt, quàm solum ad peccata externa crassiora verbis vel factis commissa extendunt: ignorant se obstringi ad extirpandos perversos habitus, malas consuetudines, ad restituendum quod iniquè ablatum est, tam in facultatibus furto, vel fraude, quàm in bonis famæ, & honoris detractioe, contumelia, diffamatione; ignorant, sibi incumbere obligationem fugiendi occasionem proximam peccandi, & DEUM gravissimè

offendendi. Expedit tamen non rarò, delinquentem in sua relinquere ignorantia innocente, & persuasione bonæ fidei; præsertim si ex tua instructione, & admonitione nullum, aut vix ullum fructum sperare, & potius id damni timere possis, ne imposterum error, qui ob innocentem ignorantiam innocens erat, hac deposita, nocens & verè culpabilis evadat, id est (sic scholæ loquuntur) ne ex peccato materiali fiat peccatum formale, turpi utique metamorphosi, & summè noxiâ mutatione; admonitio enim paterna alium spectare scopum non potest, quàm habeat Sacramentum ipsum, nempe emendationem admoniti; quis ergo illam prudenter adhibeat pro medicina, si prævideat, eam in toxicum, & exitium vertendam?

Expugnanda est cordis refractarii durities, & adductis potentissimis causis incitandum, nunc ad contritionem, nunc ad attritionem; si necdum cedat, renovandi, & iterandi majore vi salubres ictus. Si curationem ægri susceptam præcipitare, vel tædiò victus hanc abrumpere, manum medicam retrahere, & ægrum suis infirmitatibus relictum omnino destituere volueris, non solummodò illum, sed insuper temetipsum occidisti. Nec pro scuto ad te defendendum objicias multitudinem ad tuum tribunal, vel potius balneum sacrum confluentium, quibus longiorem, & exactiorem cura
ram

ram impendere non sinunt temporis angustia; nam facile retunditur hæc excusatio, si dicatur, præstare paucos bene & ex radice, quàm multos perfunctoriè, obiter, imò nullum bene curare.

III. Patris, quod geris, officium exigit, ut quotquot veniunt suos tibi errores filiali affectu exposituri, paterno affectu, & in visceribus charitatis benignè excipias. Advertere animum te jubet D. Franciscus Salesius ad dulce Patris nomen, quo te compellere solet ab ipso statim principio suæ propriæ accusationis pœnitens reus tuis affusus genibus; monitum te credito, eo amoris paterni affectu & teneritudine cum eo tibi agendum, quo amantissimus Pater cum errante, & agnitum errorem amarissimè deflente filio agere solet, & in typo suavissimæ illius parabolæ de filio prodigo, postliminio tamen priùs in se, deinde etiam ad piissimum suum Patrem reverso, ab ipso Christo nobis ostensum est.

Si verè paternæ pietatis viscera erga ejusmodi filios tuos spirituales indueris, nullò afficeris tædio, si etiam diutiùs sua peccata, etiam ineptè quandoque enarrantes audiendi sint, patientiam docebit, & suadebit paternus amor, & omnem amaritudinem absterget; experimur hoc luculenter in piis matribus, quibus carissimarum prolium suarum gemitus, quin & lachrymosi ejulatus non tædio, sed solatio sunt. Cha-

ritatem hanc ad quadruplicem mensuram, quam Apostolus præscribit, ut genuina sit, se extendere oportet.

1. Necessè est ut sit largissima, amplectendò omnes omnium generum peccatores, nullum excludendò, quantumvis rudem, crudum, aut infima de fœce plebis abjectissimum, nam & horum animæ pretioso divini sanguinis lytro, id est, pari & eodem cum reliquis animabus pretio redemptæ, non inferiore videntur dignæ amore.

2. Sit longa, ad omnem se extendens locum, ad omnes angulos, ad casas vilissimas, ad tuguria, ad carceres; ad xenodochia fœtentia, ad urbes, pagos, domos lue pestiferâ infectas: ad omne tempus, tam nocturnum, quàm diurnum: non rejiciantur statim cum fastidio & nausea, & cogantur paucis ac compendio non sine indignantis, & stomachantis animi motu, abrumperè, & expedire omnia, diutiùs loqui, sua sensa explicare, & dirigi cupientes, ne etiam tibi illud objici possit Thren. 3. *parvuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis.*

3. Caritas etiam alta & sublimis sit oportet, è cœlo ad proximum descendens, hujus salutem unicè, & in hac majorem Despectans, aut quærens gloriam: hunc è terrenis fœcibus & turpissimis sordibus extractum de stercore erigens pauperem ad cœlestia

lestia desideria ac studia eleuet, doceatque disponere ascensiones in corde suo ad superna, ad æterna, in hac valle lachrymarum, ut eat de virtute in virtutem, donec videatur Deus Deorum in Sion.

4. Charitati nec sua deesse debet profunditas, ut se demittat ad infima, ut illum erigat, qui turpiter cecidit, etiam in profundissimam peccatorum, vel omnino desperationis abyssum demersus est, ut commiserationem, non indignationem erga illos præferat, nec foetorem horreat, ac mephytim graveolentium peccatorum, quos invenit infixos in limbo profundi, & æternali cloaca Veneris, eorum fragilitati, & debilitati benignè succollans: cura, ut fias omnibus omnia, & sic omnes salvos facias. Vastum D. Ignatii Loyolæ cor ita constitutum, ita charitate erga proximum instructum, & accensum erat, ut retracto ab ipso Paradysi limine pede, in mundum reversurus fuisset, si vel unam de salute æterna periclitantem & à cœli tramite deviantem animam, ad hunc reducere, & in cœlum adducere potuisset.

